

**Körös-Maros Nemzeti Park
Igazgatóság**

TÚZOK TUSA 2022

Levelező forduló
FELADATLAP

Kedves Természetbarát Versenyzők!

Szeretettel köszöntünk Benneteket a 2022-es Tűzok Tusa természetismereti vetélkedőn, mely elnevezését a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság címerállatáról, a tűzokról kapta. Első lépésként kérjük, hogy pontosan töltsétek ki az alábbi táblázatot, ne maradjon egyik kérdés se üresen.

Idén a verseny egy levelező fordulóból és egy terepi fordulóból áll. Az első (levelező) fordulót a feladatlap kitöltésével és az ebben kért mellékletek beküldésével tudjátok teljesíteni. A második (terepi) fordulóra, mely egyben a Tűzok Tusa 2022 vetélkedő döntője, a legjobban teljesítő csapatokat várjuk.

Élvezetes csapatmunkát kíván nektek a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság!

Iskola neve:	
Iskola címe, elérhetőségei:	
Kapcsolattartó pedagógus neve:	
Kapcsolattartó telefonos elérhetősége:	
Választott csapatnév:	
Csapattagok neve, osztálya	

1. Feladat: "Szelfire fel!"

Készítsetek magatokról bemutatkozó képet. Kérjük, hogy a csapat összes tagja szerepeljen a fotón. A fotó készülhet akár az iskolátok területén, akár valamilyen Túzok Tusa feladat elvégzése kapcsán.

(A fotó később a Túzok Tusa verseny internetes megjelenésein felhasználásra kerülhet.)

(A feladatra maximum 5 pont kapható.)

2. Feladat: "Latin nyelvlecke"

A rendszertan tudományának megteremtője **Carl Linné svéd természettudós** volt.

Kidolgozta a fajok tudományos elnevezésének és rendszerezésének alapelveit. Javaslatára a fajokat azóta is kettős névvel jelöljük. (A tudományos név első tagja a nemzetség neve, a második pedig a fajra utaló jelző.) Magyarország legritkább és legveszélyeztetettebb növényritkaságai közé tartozik a Körös-Maros Nemzeti Park fokozottan védett növénye a **volgamenti hérics** tudományos neve: *Adonis vologensis*.

(Minden helyes válaszért 1 pont szerezhető.)

Keressetek rá az interneten, hogy milyen fajokat jelölnek az alábbi latin fajnevek. Ha azt is tudjátok, hogy miről nevezetesek, azt is írjátok a magyar fajnév mellé!

<u>Latin fajnév:</u>	<u>Magyar fajnév:</u>	Szerepel ebben a felsorolásban, mert:
Picus viridis
Tilia platyphyllos
Rutilus rutilus
Podarcis tauricus
Tibicina haematodes
Lactarius deliciosus

További plusz pont gyűjthető a latin szállóigék meghatározásáért.

- "Aquila non captat muscas"
- "Lupus est homo homini"
- "Vulpes pilum mutat, non mores"

3. Feladat: "Messenger :-) :-)"

Elcsíptünk néhány messenger üzenetet. A ti dolgotok kideríteni, hogy az üzeneteknek **kik a feladói, illetve kik a címzettjei, továbbá, hogy az üzenet milyen helyszínre és milyen időpontra utal.** Írjátok a válaszokat a megfelelő helyekre! A helyszíneket sorszám szerint a térképen is jelöljétek! (Minden jó válasz 1 pontot ér. A teljes feladatra 40 pont gyűjthető.)

1.

"Helló csajok! A szokásos randihelyre, **Atyaszegre** várlak benneteket, hogy megmutassam idei nászruhám XD. Ne aludjatok el! Már hajnalban ott leszek, messziről is jól látjátok majd a menő tollkabátomat, felismerhettek pompás tollbajszomról. A színes lábgyűrűm is a csüdömön lesz, amit tavaly is sokan megcsodáltak. " :-) :-)

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

2.

"Sziaztok! Angolából küldöm ezt az üzenetet. Rengeteg itt a kaja. Tegnap beszéltem jeladós társunkkal, Ákossal, ő egyelőre Namíbiában szital. Még néhány napig gyűjthetitek az erőt, de aztán vonulásra fel! Vár a kedves otthonunk, a **Vásárhelyi-pusztá**. Már alig várom, hogy találkozzunk! Vigyázzatok az úton és jó repülést! :-)"

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

3.

"Na mi a bőgés? Hogy álltok? Már annyira viszket az agancsom, hogy idén korábban le is tisztítom. Ki vagytok hívva egy jó párbajra! Vagy gyávák vagytok kiállni velem? A háremem megéri a harcot. Akinek van vér a felsáljában és akar egyet bunyózni, azt várom az **Anna-ligetben** az öreg tölgynél." :-)

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

4.

"Én Sárgacsőrű Hősöm!" Annyira boldog vagyok! Ebben a pillanatban kelt ki az első fiókánk! Gyönyörű, és egészséges trónörökös. Tiszta Apja, de a csőre az enyém ;-) A második még a tojásban lustálkodik kicsit. Hazafelé kapj fel egy szép pontyot reggelire, de ne valami túl zsírosat! Itt a **Zöldhalmi-tónál** vannak a legfinomabbak. Nagyon várunk!

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

5.

"Na, ide figyelj te híres Tyúktolvaj! Ezt a várat a **Királyhegyesi-pusztán** még nagyapám építette. Tisztán tartottuk, berendeztük, szépítettük... Erre ti ide jöttök a lompos farkú csajoddal és minden csupa bűz és kosz! A nejem jövő héten hozza világra a gyerekeket. Csendet akarunk és tisztaságot. 1 hetetek van a kiköltözésre! "

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

6.

"Sziaztok! Megérkeztünk **Cserebökénybe**. Az Egyenlítő után már sima volt az út. Gyertek mielőbb, van még 199 kiadó kégli, köztük új költőláda-kecók is! Jó év lesz, úgy érzem. Lombszöcskét, Lótücsköt mindenkinek! "

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

7.

"Cső Span! Rég koccantunk! Anyám elkotort zabáért, mogyorós lednek a tuti, vágod?! Most virágzik, ilyenkor csúcs. Az a királyság itt, hogy nem kell túltolni a melót és már lököd is a kaját az arcba. Ezé' se voltam még **Tompapusztán** kívül. Na, csóváz, úgy érzem, már jön a táp. Délután fúrj át lazulni!":-) :-)

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

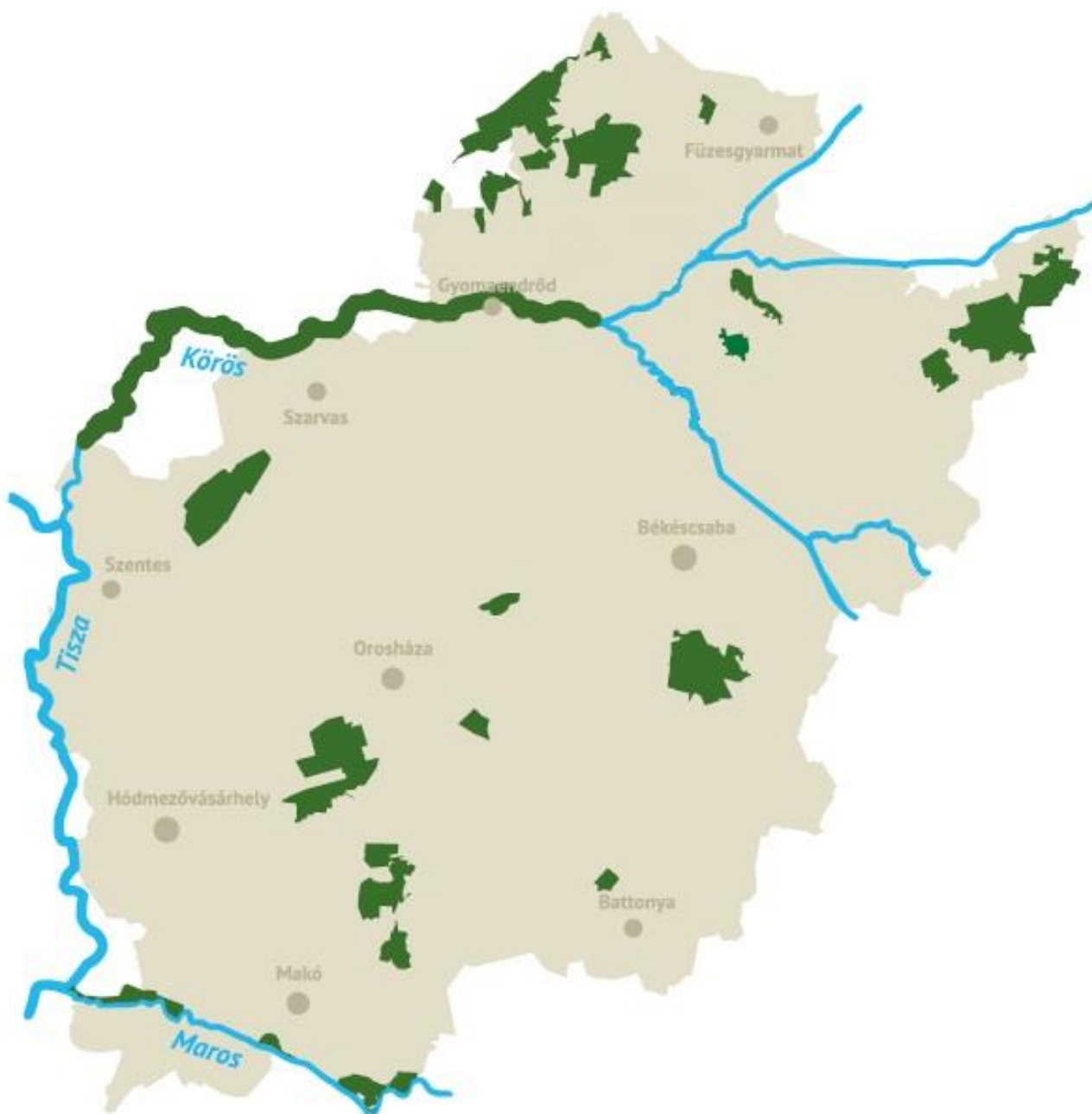
8.

"Szióka! Ficcenjünk le a **Maros –partra** egy légyottra, megnyílt a napozó! Egy kis séta, csevegés a jó napsütésben... Már úgy vártam! Tegnap már több százan kint voltak. Ne legyél már ilyen Te gülüszemű lustaság! Fél óra múlva a bedőlt fánál! Te fokozottan védett állat, Te!:-) :-)"

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Helyszín:..... Az üzenet időpontja:.....

Az alábbi térképre is jelöljétek az üzenetek helyszíneit!
(Minden sorszámhoz egy helyszín tartozik.)

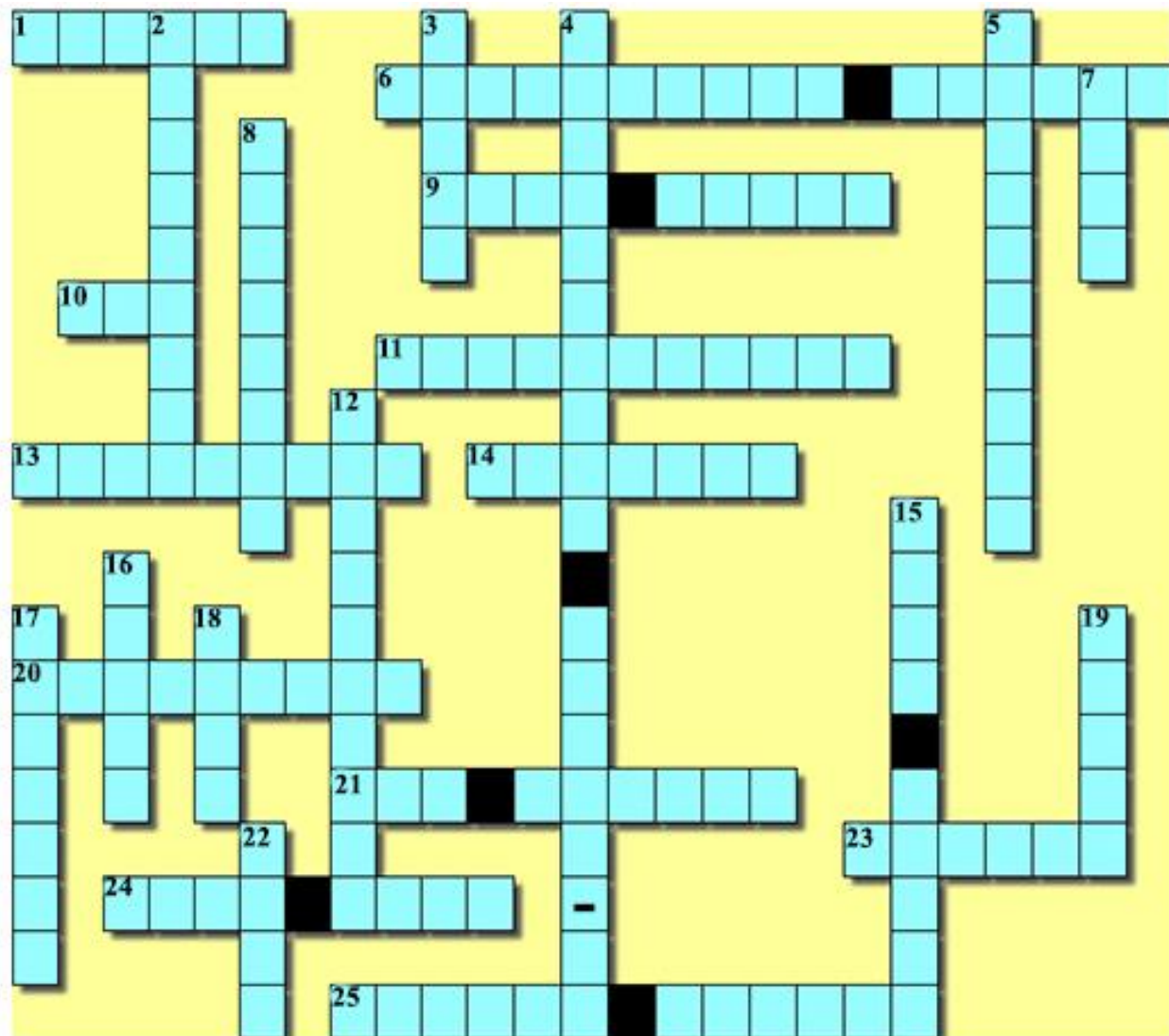

Túzok Tusa 2022

4. Feladat: "25 év - 25 kérdés keresztrejtvény"

(Minden jó válasz 1 pontot ér)

Vízszintes:

1. Hol él a különleges rovaremésző növényünk a rence?
6. A Körös-Maros Nemzeti Park fokozottan védett növénye, melyet állatok gyógyítására is használtak
9. Az év madara 2022-ben
10. Európa egyik legnagyobb testű bagolyfaja
11. Nagytestű őshonos háziállat
13. Hol van a hazai tűzokmentés központja? (Túzokvédelmi állomás)
14. A Körös-Maros Nemzeti Park Magyarország hanyadik nemzetiparkja?
20. Népies neve aranymálinkó
21. Fokozottan védett ragadozó madarunk, szívesen költ varjútelepeken
23. Tojását más madarak fészkébe rejti (fészekparazita)
24. Mocsarakat, lápokot kedvelő védett hal (csíkféle)
25. Fokozottan védett évelő zsálya fajunk

Függőleges:

2. Melyik településen található a Bihari Madárvárta?
3. A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság székháza egykor egy híres családé volt. Melyik ez a család?
4. A Dél-Alföld legjelentősebb szikes tava
5. Nádi farkas más szóval
7. A fehér gólya népi elnevezése
8. Hazánk egyik legszínompásabb madara, folyók mentén partfalakban költ.
12. Ártereink Amerikából származó inváziós növényfaja
15. Milyen jeles napot ünneplünk Április 22-én
16. Melyik folyó holtága a Szarvas-Békésszentandrás holtág?
17. Milyen település közelében található a volgamenti hérics termőhelye
18. A kocsányos tölgy termése
19. Európa legnagyobb röpképes madara
22. Ilyen színű a macskahere virága

5. Feladat: "Blogger "

Ebben a feladatban egy pár mondatos hírt várunk tőletek melynek a témája: "25 éves a Körös-Maros Nemzeti Park". A szövegfelhőben megadott szavakból igyekezzetek minél többet felhasználni.

(A feladatban összesen 5 pont gyűjthető.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
Túzok Tusa 2022

6. Feladat: "Mondd meg mit eszel, s megmondom ki vagy"

Nézzétek meg figyelmesen az alábbi linken található filmet, melyet a Filmdzsungel stúdió készített (Mondd meg mit eszel, s megmondom ki vagy), és válaszoljatok a kérdésekre a filmben elhangzottak alapján! (2-2 pont szereshető válaszonként, azaz 12 pont gyűjthető)

<https://www.youtube.com/watch?v=vMDDCUNgxJE&list=RDCMUC7AiqN6-H0HxVcyW4qjhtnw&index=18>

1. Milyen módon határozzák meg a szakemberek egy-egy ragadozó táplálékát?
.....
.....

2. Soroljatok fel 3 fajt, melyek említésre kerülnek a táplálék meghatározás során.
.....

3. A parlagi sasok "étlapján" hányféle faj szerepel?
.....

4. Melyek a leggyakoribb fajok, amelyeket a parlagi sasok fogyasztanak?
.....

5. Néhány háziállat is felkerülhet időnként a sasok étlapjára. Melyek ezek?
.....

6. A parlagi sasok egyik kedvenc tápláléka az ürge, melynek állománya napjainkra jelentősen megfogyatkozott. Mivel helyettesítik a sasok az ürgét?
.....

7. Feladat: "Botanizáló" Keressétek meg a párját! Kössétek össze az alábbi növényeket a fajnevükkel! (10 pont)

Közönséges tiszafa

Kislevelű hárs

Fehér nyár

Simafenyő

Közönséges dió

Magyar kóris

Kocsányos tölgy

Fekete bodza

Vénic szil

Fehér fűz

Túzok Tusa 2022

Keressétek meg a fenti növényfajokat az alábbi szókeresőben is!
(10 pont jár érte!)

K	I	S	L	E	V	E	L	Ű	H	Á	R	S	P	P	F	D	H	S	C
Ö	M	Y	F	X	E	C	C	Y	W	N	G	Z	A	O	K	Z	Q	S	Z
Z	J	K	K	E	R	I	Y	U	B	O	L	C	A	Z	O	S	M	E	G
Ö	G	E	P	L	K	H	H	H	R	U	P	A	N	K	C	N	Z	X	F
N	T	W	M	I	K	E	E	A	D	C	O	R	V	V	S	N	N	M	W
S	I	T	A	L	K	F	T	C	O	C	D	C	Z	O	Á	I	T	O	E
É	Y	C	G	D	Ö	U	E	E	Y	Q	W	W	B	E	N	M	J	S	P
G	M	W	Y	G	Z	B	O	H	B	R	C	U	O	U	Y	R	R	S	F
E	K	P	A	R	Ö	K	O	K	É	O	T	T	S	S	O	P	V	A	M
S	R	G	R	Q	N	E	J	O	Q	R	D	D	H	H	S	E	X	C	V
T	D	O	K	J	S	D	F	H	Y	Q	F	Z	L	M	T	N	B	V	É
I	I	W	Ö	T	É	E	N	E	M	S	R	Ű	A	Q	Ö	D	H	E	N
S	M	H	R	E	G	P	G	I	H	K	F	R	Z	I	L	P	E	I	I
Z	P	H	I	X	E	J	A	F	T	É	O	J	B	R	G	W	Z	T	C
A	U	M	S	G	S	L	A	G	E	R	R	A	T	A	Y	F	D	C	S
F	W	D	A	H	D	O	V	Y	E	V	H	N	P	X	O	P	C	G	Z
A	N	S	G	O	I	P	T	L	W	O	X	D	Y	Y	H	E	I	U	I
B	Q	R	F	A	Ó	J	I	E	V	P	Q	Y	V	Á	C	S	P	O	L
S	I	M	A	F	E	N	Y	Ö	T	G	H	Y	P	N	R	D	S	E	S
Q	R	A	X	R	Y	V	W	X	Y	W	F	D	K	C	T	Z	C	M	A

8. Feladat: "Kódfejtő" Fejtsétek meg az alábbi kódrejtvényt!

A képen a Körös-Maros Nemzeti Park jellegzetes fajait láthatjátok.

A sárga sorban a tört számok **első számjegye a fajt**, a **második számjegy** pedig a faj nevében szereplő **betű sorszámát** jelzi. A fehér mezőbe írjátok a megfelelő fajnevet!

A zöld sorokba írt megfelelő betűkből tudjátok majd a helyes megfejtést összerakni!

A **kettős betűk (cs, dz, gy, ly, ny, sz, ty, zs)** egy betűnek számítanak a fajneveken belül.

Segítségül néhány megfejtést már beírtunk vagy elkezdtünk (a pontos fajneveket várjuk.)

Izgalmas dekódolást!

(Minden helyes fajnév 1 pontot, minden helyes betű 1 pontot, a helyes megfejtés pedig 5

Segítség a kódfejtéshez:

15/8= Keressétek meg az ábrán a 15-számú élőlényt,- a pontos fajneve: molnár görény.

Keressétek meg a fajnév 8. betűjét: ö. Ez a betű kerül majd a kódhoz tartozó zöld mezőbe. Így járjatok el minden esetben

	Ö									
21/1	15/8	12/1	22/2	31/10	-	42/8	36/2	8/3	17/2	23/1
	molnár görény	régi						nyári		

	E	M				
38/7	19/2	6/1	32/3	39/6	34/7	40/5
	vetővirág	magyar bucó				nagy

		R	
33/14	14/5	26/5	27/7
szongáriai		mocsári	

		SZ				
13/3	37/4	9/9	18/6	4/1	28/2	35/5
		magyar tarsza	agár	nagy		bánáti

É		
20/6	16/10	41/13
atracél		csonkafülű

10/8
kónya

	E							É		
7/1	3/16	24/4	6/1	20/12	2/4	30/8	29/5	1/11	25/2	34/7
	nagy szikibagoly lepke				nagy			nagy hőscincér		

A megfejtés:

.....

.....

.....

.....

9. Feladat: "Tervező"

Tervezzetek emlékérmét a **Körös-Maros Nemzeti Park megalapításának 25. évfordulójára**. A kivitelezés rátok van bízva,- nincs semmilyen technikai megkötés. (Példákat bőségesen találhattok az interneten.) Annyi kérésünk van, hogy az emlékérem mérete legalább

A/5 –ös legyen (A feladatra 10 pont szerezhető.)

Az elkészült alkotást várjuk a feladatlap mellékleteként,- vagy akár az alábbi keretbe is betölthetitek.